

Laudato si'

Yleiskatsaus

”Millaisen maailman aiomme välittää niille, jotka tulevat jälkeemme, lapsillemme?” (160). Tämä on paavi Franciscuksen yhteistä maailmaamme koskevan odotetun kiertokirjeen **Laudato si' ydinkysymys. Kysymys jatkuu:** ”Tämä ei koske yksinomaan ympäristöä, sillä ongelmaa ei voi käsitellä osittaisesti”, joten tämä johtaa meidät kysymykseen olemassaolon tarkoituksesta ja yhteiskuntaelämän perusarvoista: ”Mikä on elämämme tarkoitus? Miksi työskentelemme ja taistelemme? Miksi tämä maailma tarvitsee meitä?; ”Jos emme tee näitä peruskysymyksiä – lausuu paavi – arvelen ettei ekologisilla huolillamme ole tärkeää merkitystä”.

Kiertokirjeen nimi tulee pyhän Franciscuksen rukouksesta ”Ylistyslaulu Jumalalle, Korkeimmalle”, mikä Aurinkolaulussa muistuttaa, että maa, yhteinen kotimme, on kuin sisar äitimme, joka meitä hallitsee ja ravitsee” (1). Me itse olemme maata(1Moos.2,7). Meidän oma ruumiimme muodostuu maapallon elementeistä, sen ilmasta saamme hengityksemme ja sen vesi elävöittää ja ravitsee meitä”(2).

Nyt tämä pahoinpidelty ja riistetty maa valittaa ja sen valitukset yhtyvät maailman kaikkien hylättyjen valituksiin. Paavi Franciscus kehottaa kuuntelemaan niitä ja pyytää kaikkia ja jokaista erikseen – perheitä, paikallisia yhteisöjä, valtioita ja kansainvälistä yhteisöä – ”ekologiseen kääntymykseen”, pyhä Johannes Paavali II ilmaisee sen termillä ”suunnanmuutos” eli asennoitua rakkaudella ja vastuuntuntoisesti yhteisen maamme huolenpitoon. Paavi Franciscus myöntää samanaikaisesti, että ”Voimme havaita, kuinka ympäristöön ja luonnon suojeluun on kiinnitetty enemmän huomiota ja kuinka rehellisinä ja surullisina ollaan huolestuneita siitä mitä maapallollemme on tapahtumassa” (19), ja hän oikeuttaa toiveikkaan näkymän, mikä pönkittää koko kiertokirjettä ja lähettää kaikille selvän ja toivorikkaan sanoman: ”**Ihmiskunta pystyy vielä yhteistyössä rakentamaan yhteistä maailmaamme**”(13); ”ihminen pystyy vielä toimimaan myönteisesti”(58); ”kaikkea ei vielä ole kadotettu, sillä ihmiset, jotka pystyvät alentumaan äärimmäisyyksiin, pystyvät myös ylittämään itsensä ja palaamaan valitsemaan hyvän ja uudistautumaan”(205).

Paavi Franciscus kääntyy tietysti katolilaisten puoleen palaamalla pyhän Johannes Paavali II:en sanoihin:” varsinkin kristityt tietävät, että heidän tehtävänsä koko luomakunnassa ja heidän velvollisuutensa luontoa ja Luojaa kohtaan ovat osa heidän uskoaan”(64), ja erityisesti hän pyytää dialogoimaan kaikkien kanssa siitä, mikä koskee yhteistä maailmaamme”(3); dialogi kulkee läpi koko tekstin ja 5:ssä luvussa sen avulla tutkitaan ja esitetään ratkaisumalle. Alusta alkaen paavi Franciscus muistuttaa, että myös ”**muut kirkot ja kristilliset yhteisöt – kuten myös muut uskonnot – ovat syvästi huolissaan ekologiasta, mistä ne ovat kehittäneet kallisarvoisia ajatuksia**”(7). Paavi hyväksyy ne avoimesti alkaen ”**rakkaan ekumeenisen patriarkan Bartolomeoksen ajatuksista**”(7), mitä hän siteeraa runsaasti numeroissa 8-9. Paavi kiittää useaan otteeseen tämän tehtävän päähenkilöitä – sekä yksittäisiä henkilöitä että yhdistyksiä ja laitoksia-, tunnustaen, että ” lukuisten tiedemiesten, filosofien, teologien ja yhteiskunnallisten järjestöjen ajatukset ovat rikastuttaneet kirkon ajatuksia samoissa kysymyksissä.”(7) ja hän pyytää kaikkia tunnustamaan ”sen rikkauden, minkä uskonnot pystyvät tarjoamaan kokonaisvaltaiselle ekologialle ja ihmiskunnan koko kehitykselle”(62).

Kiertokirjeen kulku selitetään numerossa 15, asiakirja koostuu kuudesta luvusta. Sisältö matkaa maapallon tilasta tähänhetkisiin saatavilla oleviin tieteellisiin saavutuksiin(1 luku), raamatullisen ja juutalais-kristillisen perinteiden vertailuun(2 luku), ongelmien syiden etsimiseen (3) teknokratiasta ja ihmisen liiallisesta omahyväisyydestä. Kiertokirjeen esittämä ehdotus(4 luku) on ”**kokonaisvaltainen ekologia, mihin sisältyvät selvästi inhimilliset ja yhteiskunnalliset ulottuvuudet**”(137), mitkä liittyvät erottamattomasti ympäristökysymyksiin. Tässä mielessä paavi Franciscus ehdottaa (5 luku) kaikilla yhteiskunnallisilla, taloudellisella ja poliittisella tasolla käytävää rehellistä dialogia, mikä muodostuu päättäväisestä ja avoimesta asioiden käsittelystä ja paavi muistuttaa (6 luku), ettei mikään projekti voi olla tehokas, ellei sitä ole laadittu asiantuntemuksella ja vastuuntuntoisesti. Hän ehdottaa ajatuksia , miten tähän suuntaan voi kehittyä kasvatuksellisella, hengellisellä, kirkollisella, poliittisella ja teologisella tasolla. Teksti päättyy kahteen rukoukseen, minkä kaikki ne jotka uskovat ”Isään Jumalaan ja Luojaan”(246) voivat rukoilla yhdessä. Toinen ehdotus on niille, jotka tunnustavat Jeesuksen Kristuksen uskoa, sen rytmittää ”Laudato si” rukouksen kertosaie, mikä avaa kiertokirjeen ja mihin se päättyy.

Koko tekstiä yhdistää muutama aihe, joita käsitellään eri näkökulmista, mitkä antavat niille vahvan yhtenäisyyden:”köyhien ja maapallon haurauden läheinen suhde; vakaumus, että maailmassa kaikki liittyy läheisesti yhteen; uuden mallin ja teknologiasta saatavan vallan kritiikki; kehoitus etsiä muita talous- ja kehitysmalleja; jokaisen luodun oma arvo; ekologian inhimillinen tarkoitus; avointen keskustelujen tarve; kansainvälisen ja paikallisen politiikan valtava vastuu; hävittämisen kulttuuri ja ehdotus uuteen elämäntyyliin(16).

I luku – mitä on tapahtumassa maailmassamme

Luku esittää ympäristöä koskevat viimeisimmät **tieteelliset** saavutukset, joiden avulla voimme kuunnella luomakunnan hätähuutoa, ”muuttaa henkilökohtaiseksi kärsimykseksi se, mitä tapahtuu maailmassa ja näin voimme ymmärtää jokaisen oman osuuden(19).Tällä tavoin pystytään käsittelemään tämän hetkisen ekologisen kriisin eri aspekteja”(15).

Ilmastomuutokset: ”Ilmastomuutokset ovat yhteinen ongelma vakavine ympäristöllisinä, yhteiskunnallisina ja poliittisine seurauksineen, ne ovat yksi ihmiskunnan tärkeimpiä tämänhetkisiä haasteita”(25). Vaikka ”**ilmasto on kaikkien ja jokaisen yhteinen** hyvä ”(23), niin sen muutosten vakavimmat seuraukset kohdistuvat kaikkein köyhimpiin, ja monet, joilla on suuremmat taloudelliset ja poliittiset mahdollisuudet tuntuvat keskittyvän ennen kaikkea ongelmien peittämiseen tai oireiden salaamiseen”(26); veljemme ja sisartemme vastareaktioiden puute näihin ongelmiin on merkki yhteisvastuun puuttumisesta kanssaihmistä kohtaan, ”(25).

Vesiongelma: Paavi lausuu selvästi, että ”oikeus varmaan juomaveteen on universaalinen välttämätön ihmisoikeus, sillä siitä riippuu ihmiselämä ja siksi oikeus veteen on välttämätön muiden ihmisoikeuksien harjoittamiseen”. Kielletessä köyhiltä oikeus veteen, merkitsee ”kieltää köyhiltä heidän loukkaamaton ihmisarvonsa”(30).

Biodiversiteetin suojelu: ” **Joka vuosi häviää tuhansia kasvi- ja eläinlajeja, joita emme tule enää näkenään, joita lapsemme eivät voi nähdä, mitkä katoavat lopullisesti”(33)**. Ne eivät ole pelkästään mahdollisia hyödynnettävissä olevia ”lähteitä”, mutta joissa itsessään on arvo. Tässä valossa ”tiedemiesten ja asiantuntijoiden ponnistukset,joilla yritetään ratkaista ihmisen aiheuttamia ongelmia, ovat kiitettäviä ja välillä ihailtavia”, mutta silloin kun ihminen toimii rahan ja kulutuksen palveluksessa, ” maapallo, millä elämme, muuttuu köyhemmäksi ja rumemmaksi, yhä kapeammaksi ja harmaammaksi”(34).

Ekologinen velka: Kansainvälisten suhteiden puitteissa, kiertokirje osoittaa ”**todellisen ekologisen velan** olemassaolon ”(51), ennen kaikkea maailman teollisuusmaiden suhteessa kehitysmaihin. Ilmastomuutoksissa ”vastuu vaihetelee”(52), teollisuusmaiden vastuu on suurempi.

Paavi Franciscukseen tekee syvän vaikutuksen, kun lukuisten ihmisten ja kansojen ongelmiin suhtaudutaan ”**välinpitämättömästi**”. Siitä huolimatta, että myönteisiä esimerkkejä ei puutu(58), hän korostaa ”eräänlaista turtumista ja huoletonta vastuuntunnottomuutta”(59).

Epätarkoituksenmukainen kulttuuri (53) ja mahdollisuus elämäntyyliin, tuotannon ja kulutuksen muutoksiin puuttuvat (59), samanaikaisesti on kiireellisesti ”luotava säännöstö mikä(...) takaa ekosysteemien suojelun”(53).

II luku – luomiskertomuksen evankeliumi

Jotta edellisessä luvussa kuvattuja ongelmia voitaisiin käsitellä, paavi Franciscus viittaa raamatun kertomuksiin ja antaa jäsennellyn juutalais-kristillisestä traditiosta tulevan kokonaisnäkömyksen ihmisen ”suunnattomasta vastuusta” luonnosta, kaikkien luotujen läheisestä suhteesta ja tosiasiaista, että ”ympäristö on yhteinen hyvä, koko ihmiskunnan omaisuutta ja jokainen on siitä vastuussa”(95).

Raamatusta ” Jumala joka vapauttaa ja vapahtaa, on sama joka on luonut maailman.(...)Hänessä yhdistyvät rakkaus ja voima”(73). Luomiskertomuksen ydin saa meidät ajattelemaan ihmisen ja muiden luotujen välistä suhdetta ja kuinka synty rikkoo ko ko luomakunnan tasapainon: ”Nämä kertomukset osoittavat,kuinka **ihmisen olemassaolo perustuu kolmeen perustavaa laatua olevaan suhteeseen, mitkä kuuluvat kiinteästi yhteen: suhde Jumalaan, suhde lähimmäiseen ja suhde ympäristöön.** Raamatun mukaan nämä elintärkeät suhteet ovat rikkoutuneet, ei ainoastaan ulkopuolellamme vaan myös sisällämme. Tämä rikkoutuminen on synty”(66).

Siksi meidän on kaikin voimin kieltäydyttävä myös kristittyjen tekemästä erheellisestä raamatun tulkinnasta, että koska meidät on luotu Jumalan kuvaksi ja meitä on käsketty hoitamaan maailmaa, voimme päätellä, että meillä on ehdoton valta muihin luotuihin”(67). Ihmiselle kuuluu vastuu ”viljellä ja hoitaa ” maanpäällistä puutarhaa (1.Moos.2,15)” (67) ja meidän tulee tietää, että ”muiden luotujen lopullinen päämäärä emme ole me, vaan kaikki kulkee yhdessä kanssamme ja kauttamme kohti lopullista päämäärää mikä on Jumala”(83).

Se, että ihminen ei ole maailman herra, ”ei merkitse yhdenvertaistaa kaikkia eläviä olentoja ja eliminoida niiltä niitä luonnehtivaa erityistä arvoa; eikä se myöskään merkitse jumaloida maailmaa, mikä estäisi meitä yhteistyöstä sen kanssa ja suojelemasta sen haurautta”(90). Tässä mielessä ”**minkätahansa luodun pahoinpitely on ihmisarvon vastaista”(92), ja ”tunne läheisestä suhteesta muiden luotujen kanssa ei voi olla todellinen, jos sydämestämme puuttuvat rakkaus, myötätunto ja huoli muista ihmisistä”(91).** Meidän on oltava tietoisia universaalisesta yhteydestä: Olemme saman Isän luomia, meitä kaikkia mailman eläviä olentoja yhdistävät näkymättömät siteet ja muodostamme eräänlaisen universaalisen perheen (...), mikä velvoittaa meidät pyhään, rakkaaseen ja nöyrään kunnioitukseen”(89).

Luku päättyy kristillisen uskontunnustuksen ytimeen: ”Maanpäällinen Jeesus konkreettisesti ja rakkaassa suhteessa maailmaan on ylösnoussut ja kunniaansa läsnä kaikessa luodussa universaalisessa herruudessaan”(100).

III luku – ekologisen kriisin inhimilliset alkujuuret

Tämä luku analysoi tämänhetkistä tilannetta filosofisessa ja yhteiskuntatieteellisessä dialogissa ”sitä, että siitä eivät käy ilmi ainoastaan oireet, vaan myös syvällisemmät syyt”(15),

Luvun ensimmäinen kohde koskee ajatuksia teknologiasta: sen ansioksi tunnustetaan elämän olosuhteiden paraneminen (102-103), kuitenkin se **suo ”kaikille niille joilla on tietoa ja ennen kaikkea taloudellista valtaa hyödyntää sitä, vaikuttavaa valtaa hallita koko ihmiskuntaa ja maailmaa”**(104). Nimenomaan teknokraattisen vallan logiikka johtaa luonnon hävittämiseen ja heikompien ihmisten ja kansojen hyväksikäyttöön, ”yleisesti hyväksytty **teknokraattinen** suuntaus pyrkii hallitsemaan myös taloutta ja politiikkaa.(109), **ja estää tunnustamasta, et yhteiskuntaa tä ”markkinat yksin (...) eivät takaa koko ihmis- ja koskevaa kehitystä”**(109).

Modernilla ajalla voidaan tehdä diagnoosi liiallisen ihmiskeskeisyyden juurtumisesta (116): ihminen ei enää tunnusta oikeaa asemaansa maailmassa ja ottaa itsekeskeisen asenteen, mikä keskittyy ehdottomasti omaan itseensä ja omaan valtaan. Tämä johtaa ”kulutuksen” logiikkaan, mikä oikeuttaa kaikenlaisen hylkäämisen, koska se ympäristöä tai ihmistä, ihmistä ja luontoa kohdellaan yksinkertaisesti kohteena, mikä johtaa loputtomiin vallan muotoihin. Tämä logiikka johtaa hyväksikäyttämään lapsia, hylkäämään vanhuksia, alistamaan toisia orjuuteen, yliarvioimaan markkinoiden säännöstelykyvyn, ihmiskaupan, sukupuuttoon kuolevien eläinten nahkojen kauppaan ja ”verisiin timantteihin”. Sama logiikka vallitsee monissa mafioissa, elinkauppiassa, huumekaupassa ja syntyvien lasten hylkäämisessä, koska ne eivät vastaa vanhempien suunnitelmia.(123).

Tässä valossa kiertokirje käsittelee kahta tämän päivän kriittistä ongelmaa. Ennen kaikkea työllisyyttä:” Mihin tahansa kokonaisvaltaiseen ekologiseen järjestelmään, mihin kuuluu ihminen, on välttämättä sovitettava työn arvo.” (124), samoin on ymmärrettävä, että ”**silloin kun luovutaan investoimasta ihmiseen, jotta hyödyttäisiin enemmän ja nopeammin, yhteiskunta tekee mitä huonoimmat kaupat”**(128).

Toinen kohde koskee tieteellisen kehityksen rajoja, OGM (132-136) ovat selvästi viittauksen kohteina, niiden ongelma on monitahoinen (135). Vaikka ” niiden käyttö joillakin seuduilla on saanut aikaan talouskasvua, mikä on auttanut joidenkin ongelmien ratkaisussa, vastaan tulee merkittäviä vaikeuksia, joita ei tule vähätellä. ” (134), alkaen siitä, että tuotanto on joidenkin harvojen käsissä (134). Paavi Franciscus ajattelee erityisesti pienviljelijöitä ja maatyöläisiä, biodiversiteettiä ja ekosysteemejä. Joten tarvitaan välttämättä ”**vastuullista ja laajaa tieteellistä ja yhteiskunnallista keskustelua, mikä pystyy huomioimaan kaiken saatavan tiedon ja kutsumaan asioita niiden omalla nimellä”** alkaen ”autonomisista ja tieteidenvälisistä tutkimuslinjoista” (135).

VI luku – kokonaisvaltainen ekologia

Kiertokirjeen ajatukset ehdottavat kokonaisvaltaista ekologiaa uutena tasapuolisena mallina; ekologia” mikä integroi ihmisen erityisen aseman tässä maailmassa ja hänen suhteensa häntä ympäröivään ympäristöön” (15). **Itseasiassa, emme voi pitää luontoa jonakin, minkä kanssa emme kuulu yhteen, tai pelkkänä elämämme raamina**”(139). Tämä koskee kaikkia jokapäiväisen elämämme eri aloja: taloutta ja politiikkaa, eri kulttuureja, erityisesti kaikkein uhanalaisempia.

Kokonaisvaltainen näkemys koskee myös yhteiskunnan ekologiaa: ”Jos kaikki on suhteessa keskenään, myös yhteiskunnan terveydentila vaikuttaa ympäristöön ja elämänlaatuun.”**Kaikki såröt solidaarisuudessa ja yhteiselämässä aiheuttavat ympäristötuhoa**”(142).

Paavi Franciscus haluaa korostaa lukuisin konkreettisin esimerkein omaa ajatustaan: ympäristöä, yhteiskuntaa ja ihmistä yhdistää suhde, mitä ei koskaan voi katkaista.

Näinollen ”ympäristöongelmien analyysi liittyy erottamattomasti perhe-,työ- ja yhteiskuntakysymysten analyysiin sekä joka henkilön suhteeseen oman itsensä kanssa”(141), joten ei ole olemassa kahta *eri* toisistaan erillään olevaa kriisiä, yksi ympäristöllinen ja toinen yhteiskunnallinen , vaan ne ovat yksi ja ainoa elinympäristökriisi”(139).

Tätä kokonaisvaltaista ekologiaa ”ei voida erottaa yhteisestä hyvästä”(156), mikä tarkoittaa konkreettisesti: tämän päivän tilanteessa on paljon epäoikeudenmukaisuutta: perusoikeuksia vailla olevien syrjittyjen ihmisten lukumäärä kasvaa jatkuvasti”, työskennellä yhteisen hyvän puolesta merkitsee tehdä solidaarisia valintoja ”pitämällä kaikkein köyhimmät etusijalla”(158).Tämä on myös paras tapa jättää siedettävä maailma seuraaville sukupolville, mutta ei julistuksin, vaan työskentelemällä tämän päivän köyhien hyväksi, kuten Benedictus XVI jo aikaisemmin korosti:”sukupolvien välisen solidaarisuuden lisäksi on moraalinen välttämättömyys liittää kiireellisesti saman sukupolven välinen uudistettu yhteisvastuu”(162).

Kokonaisvaltainen ekologia kattaa myös jokapäiväisen elämän. Asiakirja kiinnittää erityistä huomiota kaupunkiympäristöön. Ihminen sopeutuu helposti ja ”sellaisten ihmisten ja ryhmien, mitkä pystyvät kääntämään ylösalaisin ympäristön rajoitukset(...) , luomiskyky ja anteliaisuus on ihailtavaa, koska he oppivat sopeuttamaan olemassaolonsa keskellä epäjärjestyä ja epävarmuutta” (148). Kaikesta huolimatta todellinen kehitys edellyttää kokonaisvaltaista parannusta elämänlaadussa: yleiset tilat, asunnot, kulkuneuvot jne.(150-154).

V luku - muutamia suunta- ja toimintalinjoja

Tässä luvussa keskitytään kysymykseen mitä voimme ja mitä meidän täytyy tehdä. Pelkät analyysit eivät riitä: tarvitaan ideoita ”dialogista ja toiminnasta, mihin sekä jokainen meistä että kansainvälinen politiikka osallistuu”(15) ja ”mitkä auttavat meitä pääsemään itsetuhon kierteestä, mihin olemme vajoamassa”(163). Paavi Franciscuksesta on välttämätöntä, että konkreettisia suunnitelmia laadittaessa niitä ei tehdä ideologisesta näkökulmasta, pinnallisesti tai reduktionismin näkökulmasta. Siksi vaaditaan ehdottomasti dialogia, termi mikä esiintyy tämän luvun jokaisessa osassa:” Ympäristöä koskevista kysymyksistä käydään keskusteluja, joissa on vaikea olla yhtä mieltä.(...) **Kirkko ei halua ratkaista tieteellisiä kysymyksiä, eikä korvata politiikkaa, vaan se haluan kehottaa kaikkia rehelliseen ja avoimeen keskusteluun, jotta erityiset tarpeet tai aatteet eivät vahingoittaisi yhteistä hyvää**”(188).

Tältä pohjalta paavi Franciscus ei pelkää arvostella vakavasti kansainvälistä kehitystä:”**viime vuosien kansainväliset ympäristökokoukset eivät ole vastanneet odotuksia, sillä poliittisten ratkaisujen puutteessa ne eivät ole saavuttaneet koko maailmaa koskevia ympäristösopimuksia, mitkä todella olisivat merkittäviä ja toimivia**”(166). Herääkin kysymys: miksi tänään halutaan säilyttää valta, mikä tullaan muistamaan sen kykenemättömyydestä toimia silloin kun se olisi pitänyt välttämättä tehdä mitä kiireellisemmin?”(57). Sen sijaan, kuten paavit ovat usein toistaneet alkaen kiertokirjeestä Pacem in Terris, globaliseen hallintaan tarvitaan toimivia muotoja ja mekanismeja (175):” **tarvitsemme hallintosopimusta mikä kattaa koko maailman yhteisen hyvän**”(174) , koska ”Ympäristösuojelua ei voi taata ainoastaan kustannusten ja hyödyn perusteella. **Ympäristö on yksi niitä, joita markkinatalouden mekanismit eivät pysty tasaveroisesti puolustamaan tai edistämään**”(190, mikä toistaa kirkon sosiaaliopin yhteenvetoa).

Tässä luvussa paavi Franciscus pitää jatkuvasti kiinni rehellisistä ja avoimista menettelytavoista, jotta voitaisiin ”erottaa” mitkä poliittiset ja toiminnalliset aloitteet voisivat johtaa todelliseen kokonaisvaltaiseen kehitykseen (185). Varsinkin jonkun uuden projektin ympäristövaikutusten tutkiminen ”vaatii avoimia poliittisia menettelytapoja, joista on keskusteltava, sillä **korruptio, korvaukseksi palveluksista, mikä salaa todellisen ympäristövaikutuksen, johtaa epämääräisiin sopimuksiin, mitkä välttävät antamasta tietoja ongelman tutkimisesta**”(182).

Poliitikoille suunnattu kehoitus on erityisen voimakas, jotta välttyttäisiin tänään hallitsevalta logiikalta, minkä mukaan tulokset on saatava välittömästi”(181). ”**Jos poliitikolla on rohkeutta tehdä se, voi hän uudelleen tunnustaa arvon, minkä Jumala on hänelle antanut ihmisenä ja näin hän tulee jättämään tässä historiassa tapahtuneen läpikulkunsa jälkeen todistuksen suuresta vastuusta**”(181).

VI luku – Ekologinen ja hengellinen kasvatus

Viimeinen luku osuu suoraan ekologisen kääntymyksen sydämeen.

Kulttuurikriisin juuret vaikuttavat syvällä, eikä ole helppoa muuttaa käyttäytymistapoja. Kasvatus ja koulutus ovat tärkeimmät haasteet: ”**Jokaiseen muutokseen tarvitaan motivaatiot ja käytännön kasvatus**”(15); se koskee kaikkia kasvatuksellisia alueita, ennen kaikkea koulua, perhettä, titedotusvälineitä ja katekeesia”(213).

Lähtökohta ”**tähtää toisenlaiseen elämäntyyliin**”(203-208), mikä avaa myös mahdollisuuden ”harjoittaa tervettä painostusta niihin, joilla on poliittista, taloudellista ja yhteiskunnallista valtaa”(206). Tämä tapahtuu silloin, kun kuluttajien valinnat pystyvät ”muuttamaan tuottajien käytöstä pakottaen ne ottamaan huomioon ympäristövaikutukset ja tuotantomallit (206).

Jokapäiväisiin tapoihin, vedenkulutuksen vähentämiseen, jätteiden erittelyyn ja ”turhien valojen sammuttamiseen” vaikuttavan ympäristökasvatuksen tärkeyttä ei tule aliarvioida (211): **kokonaisvaltainen ekologia muodostuu myös yksinkertaisista jokapäiväisistä eleistä, jolloin katkaisemme väkivallan, hyväksikäytön ja itsekkyyden logiikan**”(230). Kaikesta tulee yksinkertaisempaa, kun lähdemme uskosta tulevasta käsitteestä: ”Uskova ei ajattele maailmaa ulkopuolelta, vaan sisältä ja tunnustaa siteet, joilla Isä on liittänyt yhteen kaikki elävät olennot. Kun annamme kaikkien erityisavujen kehittyä, mitkä Isä on antanut jokaiselle uskovalle, ekologinen kääntymys tulee kehittämään hänen luovuuttaan ja innostustaan”(220).

Evangelii Gaudium asiakirjan ehdottama linja toistuu: **Vapaasti ja tietoisesti eletty yksinkertaisuus on vapauttavaa** (223), samoin kuin ” Onnellisuus vaatii osata rajoittaa joitakin tarpeita, mitkä turruttavat meidät, näin meille jää käytettäväksemme lukuisia elämän tarjoamia mahdollisuuksia (223); tällä tavoin ”meidän on mahdollista tuntee uudelleen, että tarvitsemme toinen toistamme, että meillä on vastuu muista ja maailmasta, että kannattaa olla hyviä ja rehellisiä”(229).

Pyhät saattavat meitä tällä matkalla. Usein siteerattu pyhä Francisus on ”itseoikeutettu esimerkki ilolla eletystä heikkojen suojelusta ja kokonaisvaltaisesta ekologiasta”(10), malli, kuinka ”huoli luonnosta, oikeudenmukaisuus köyhiä kohtaan, velvollisuus yhteiskuntaa kohtaan ja sisäinen rauha kuuluvat erottamattomasti yhteen (10). Kiertokirje mainitsee myös **pyhän Benedictuksen, Lisieuxin pyhän Teresan ja autuaan Charles de Foucauldin.**

Laudato si' kiertokirjeen jälkeen , **itsetutkisteluun**, mitä kirkko on aina kehottanut jotta voisimme suunnata oman elämämme Herran valossa, **on liitettävä uusi ulottuvuus**, missä emme ota huomioon ainoastaan kuinka elämme suhteessa Jumalaan ja muihin ja itseemme, vaan myös kaikkiin luotuihin ja luontoon.

SISÄLLYSLUETTELO (VÄLIAIKAINEN)

LAUDATO SI' MI SIGNORE (1-2)

Mikään tässä maailmassa ei ole merkityksellitöntä (3-6)

Samana huolen yhdistämiä (7-9)

Pyhä Franciscus assisilainen (10-12)

Oma vetoomukseni (13-16)

Ensimmäinen luku

MITÄ MAAILMALLEMME ON TAPAHTUMASSA (17-61)

I.SAASTUMINEN JA ILMASTOMUUTOKSET (20-26)

Saastuminen, jätteet ja hylkäämisen kulttuuri (20-22)

Ilmasto : yhteinen hyvä (23-26)

II.VESIKYSYMYKSET (27-31)

III. BIODIVERSITEETIN HÄVIÄMINEN (32-42)

IV.IHMISEN ELÄMÄNLAADUN HUONONEMINEN JA YHTEISKUNNAN
RAPPEUTUMINEN (43-47)

V.UNIVERSAALINEN EPÄOIKEUDENMUKAISUUS (48-52)

VI.RIITTÄMÄTTÖMÄT VASTATOIMENPITEET

VII.ERILAISET MIELIPITEET (60-61)

Toinen luku

LUOMISKERTOMUS (62-100)

I.USKON TARJOAMA VALO (63-64)

II.RAAMATUN KERTOMUSTEN VIISAUS (65-75)

III.MAAILMANKAIKKEUDEN SALAISUUS (76-83)

IV.JOKAINEN LUOTU ON SOPUSOINNUSSA KOKO LUOMAKUNNAN
KANSSA (84-88)

V.UNIVERSAALINEN YKSEYS (89-92)

VI.HYÖDYKKEIDEN YHTEINEN PÄÄMÄÄRÄ (93-95)

VII. JEESUKSEN KATSE (96-100)

Kolmas luku

EKOLOGISEN KRIISIN INHIMILLISET JUURET (101-136)

I.TEKNOLOGIA: LUOVUUS JA VALTA (102-105)

II.TEKNOKRAATTISEN KÄYTÄNNÖN GLOBALISAATIO (106-114)

III.MODERNIN IHMISKESKEISYYDEN KRIISI JA SEURAUKSET (115-136)

Käytännön relativismi (122-123)

Tarve puolustaa työtä (124-139)

Tutkimustyöstä alkava biologinen innovaatio (130-136)

Neljäs luku
KOKONAISVALTAINEN EKOLOGIA (137-162)

- I. YMPÄRISTÖ-, TALOUS- JA YHTEISKUNTAEKOLOGIA (138-142)
- II. KULTTUURIEKOLOGIA (143-146)
- III. JOKAPÄIVÄISEN ELÄMÄN EKOLOGIA (147-155)
- IV. YHTEISEN HYVÄN PERIAATE (156-158)
- V. SUKUPOLVIEN VÄLINEN OIKEUDENMUKAISUUS (159-162)

Viides luku
MUUTAMIA SUUNTAVIIVOJA JA TOIMINTATAPOJA (163-201)

- I. YMPÄRISTÖÄ KOSKEVA DIALOGI KANSAINVÄLISESSÄ POLITIIKASSA (164-175)
- II. UUTTA KANSALLISTA JA PAIKALLISTA POLITIIKKAA KOSKEVA DIALOGI (176-181)
- III. DIALOGI JA AVOIMUUS PÄÄTÖKSENTEOISSA (182-188)
- IV. IHMISEN KEHITYSTÄ KOSKEVA POLIITTINEN JA TALOUDELLINEN DIALOGI (189-198)
- V. USKONTOJEN JA TIETEIDEN VÄLINEN DIALOGI (199-201)

Kuudes luku
KASVATUS JA EKOLOGINEN HENGELLISYYS (202-246)

- I. TÄHDÄTÄ TOISENLAISEEN ELÄMÄNTYYLIIN (203-208)
- II. KASVATUS IHMISKUNNAN JA YMPÄRISTÖN VÄLISEEN LIITTOON (209-215)
- III. EKOLOGINEN KÄÄNTYMYS (216-221)
- IV. ONNELLISUUS JA RAUHA (222-227)
- V. YHTEISKUNNALLINEN JA POLIITTINEN HYVÄ (228-232)
- VI. SAKRAMENTTIEN MERKIT JA LEPOPÄIVÄ (233-237)
- VII. PYHÄ KOLMINAISUUS JA LUOTUJEN VÄLISET SUHTEET (238-240)
- VIII. KOKO LUOMAKUNNAN KUNINGATAR (241-242)
- IX. TUOLLA PUOLEN AURINGON (243-246)

Rukous maailmamme puolesta
Kristityn rukous yhdessä luomakunnan kanssa